

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 11Co/110/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8613203376
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 08. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Šamo
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8613203376.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu: Home Credit Slovakia, a.s., Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, zastúpený ERASMUS LEGAL, s.r.o., so sídlom Justičná 9, 811 07 Bratislava, IČO: 36 789 615, proti žalovanému: A. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. X. XXX/XX, XXX XX W., o zaplatenie 219,89 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Svidník č. k. 7C/168/2013-26 zo dňa 22.7.2013, jednomyseľne takto

rozhodol:

R u š í rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým bola žaloba zamietnutá a vo výroku o trovách konania a v tomto rozsahu mu vec v r a c i a na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom v bode I. zastavil konanie v časti zaplatenia sumy 3,67 eur, v bode II. zamietol návrh žalobcu a v bode III. žalovanému náhradu trov konania nepriznal a vyslovil, že žalobca nemá právo na ich náhradu.

V dôvodoch tohto rozhodnutia uviedol, že žalobca uplatnil proti žalovanému nárok na zaplatenie sumy 219,89 eur s príslušenstvom. V dôvodoch návrhu uviedol, že uzavrel dňa 24.11.2008 so žalovaným Úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX a jej neoddeliteľnou súčasťou boli Úverové podmienky, s ktorými sa žalovaný oboznámil a podpisom úverovej zmluvy prejavil súhlas byť nimi viazaný. Predmetom úverovej zmluvy bolo poskytnutie peňažných prostriedkov v sume 563,96 eur. Žalovaný sa zaviazal poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť v pravidelných mesačných splátkach s tým, že výška mesačnej splátky bola 28,68 eur, počet splátok bol 30. Žalovaný bol v omeškaní s úhradou svojho záväzku tak, ako je to uvedené v splátkovom kalendári, z ktorého vyplynul prehľad jednotlivých platieb žalovaného a spôsob ich započítania. V zmysle úverových podmienok s názvom Ukončenie úverovej zmluvy o poskytnutí úveru bol žalovaný žalobcom vyzvaný listom zo dňa 28.4.2011 na zaplatenie zostatku úveru vo výške 219,89 eur v lehote 15 dní od odoslania výzvy. V prípade omeškania s úhradou splátky úveru alebo jej časti dlhšieho ako 7 dní bol žalovaný povinný zaplatiť žalobcovi zmluvnú pokutu podľa Úverových podmienok s názvom Záverečné ustanovenia. Pokiaľ išlo o úrok z omeškania, denná úroková sadzba 0,025 % bola stanovená na základe základnej úrokovej sadzby ECB platnej k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu, t. j. ku dňu 29.4.2011 + 8 percentuálnych bodov / 365 dní. Zo splátkového kalendára žalobca eviduje proti žalovanému dlh na istine vo výške 180,11 eur, na úroku z uvedenej istiny do času zročnosti vo výške 18,35 eur, na ušlom úroku vo výške 2,30 eur, spolu 200,76 eur, ďalej poplatok za upomienku vo výške 9,96 eur, zmluvnú pokutu vo výške 9,17 eur, úrok z omeškania od zročnosti do podania návrhu na vydanie platobného rozkazu vo výške 44,22 eur.

Na základe vykonaného dokazovania súd zistil skutkový stav, podľa ktorého účastníci uzatvorili dňa 24.11.2008 Úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 563,96 eur. Žalovaný sa zaviazal uhradiť úver v 30-tich mesačných splátkach po 28,68 eur od 21.4.2009 do 20.6.2011. Ročná úroková sadzba bola dohodnutá vo výške 33,08 %, RPMN 39,2 % a priemerná hodnota RPMN 34,92 %. Podľa splátkového kalendára žalovaný doteraz zaplatil žalobcovi sumu

679,71 eur. Celý zostatok úveru sa stal zročný 28.4.2011. Žalobca špecifikoval uplatnenú pohľadávku nasledovne: istina - dlžná suma úveru bez úrokov do času zročnosti vo výške 125,05 eur, zročná istina - dlžná suma bez úrokov z úveru, ktorú by mal žalovaný uhradiť v prípade riadneho platenia úveru vo výške 55,06 eur, úrok z úveru vo výške 18,35 eur, úrok z vyššie uvedenej dlžnej sumy, ktorú by mal žalovaný uhradiť v prípade riadneho platenia úveru dlžný vo výške 2,30 eur, zmluvná pokuta vo výške 9,17 eur, poplatky za upomienky vo výške 9,96 eur, kapitalizovaný úrok z omeškania v úrokovej sadzbe 0,026 % denne vo výške 40,55 eur. Pokiaľ ide o výšku úrokovej sadzby úveru, túto považoval žalobca za primeranú s prihliadnutím na spôsob a mieru zabezpečenia záväzku žalovaného, na objem poskytnutých prostriedkov a na to, že banky poskytovali úvery zdĺhavejšie, na vyššie riziko, ktoré žalobca na seba preberá takýmto poskytovaním úverov v porovnaní s bankami. Podaním zo dňa 18.7.2013 zobral žalobca späť žalobu v časti zaplatenia sumy 3,67 eur a navrhol zaviazat' žalovaného na zaplatenie sumy 216,57 eur, kapitalizovaného denného úroku z omeškania od zročnosti do podania návrhu vo výške 40,55 eur, úroku z omeškania vo výške 0,025 % denne zo sumy 200,76 eur od 19.6.2013 do zaplatenia a trovy konania.

Na základe zisteného skutkového stavu súd tento právne posúdil v zmysle § 3 ods. 1, § 39, § 52 ods. 1 až 4, ust. § 54 ods. 1, 2, ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, konkrétne ust. § 2 písm. a/, § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 1, 2, § 451 ods. 1, 2, § 457 Občianskeho zákonníka, a pokiaľ ide o späťvzatie časti návrhu podľa § 96 ods. 1 O.s.p. konštatoval, že posudzovaný právny vzťah účastníkov konania je právnym vzťahom založeným spotrebiteľskou zmluvou, konkrétne išlo o spotrebiteľský úver. Žalobca bol od uzavretia zmluvy dňa 24.11.2008 v postavení dodávateľa a žalovaný v postavení spotrebiteľa, preto uvedený právny vzťah posudzoval v režime spotrebiteľského práva. Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať neprijateľné podmienky, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa pod sankciou ich absolútnej neplatnosti. Súd na základe vykonaného dokazovania zistil, že predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere je absolútne neplatná pre rozpor s dobrými mravmi. Ročná úroková sadzba je podstatnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere a v konkrétnej zmluve zo dňa 24.11.2008 je uvedená ročná úroková sadzba 33,08 %. Podľa údajov Národnej banky Slovenska bola priemerná úroková miera obchodných bánk pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných domácnostiam v mesiaci november 2008 na úrovni 14,88 % ročne. Dohodnutá výška úrokov 33,08 % ročne uvedená v zmluve podstatne prekračuje priemernú úrokovú mieru obchodných bánk pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných domácnostiam v mesiaci november 2008. Pokiaľ ide o argumentáciu žalobcu, ktorý ako nebankový subjekt pri poskytovaní úverov podstupuje vyššiu mieru rizika, čo sa odráža vo výške úroku, k tomu súd dodal to, že berie do úvahy tieto argumenty a výška úrokov pri nebankových spotrebiteľských úveroch nemusí dôsledne kopírovať výšku úrokov pri porovnateľných bankových úveroch, avšak dohodnutá výška úrokov musí byť stále súladná s požiadavkou dobrých mravov a nesmie vykazovať znaky nepoctivého úžerného úroku. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Dohodnutá úroková sadzba vo výške 33,08 % ročne je v rozpore s dobrými mravmi, preto zmluva o spotrebiteľskom úvere sa svojím obsahom prieči dobrým mravom. Tam, kde sa dôvod neplatnosti vzťahuje na celý právny úkon, je právny úkon neplatný v celom rozsahu. Vzhľadom na uvedené dôvody súd považoval úverovú zmluvu za absolútne neplatnú, pričom už nepovažoval za podstatné, či všeobecné úverové podmienky sa vzhľadom na drobnosť písma stali alebo nestali súčasťou zmluvy. Pre úplnosť dodal, že úverová zmluva neobsahuje osobitnú náležitosť podľa § 4 ods. 2 písm. i/ zákona č. 258/2001 Z. z., a to výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Za naplnenie tejto náležitosti zmluvy nie je možné považovať uvedenie mesačnej splátky vo výške 28,68 eur bez špecifikácie istiny, úrokov a iných poplatkov. Z uvedeného dôvodu, aj v prípade platnosti úverovej zmluvy, by bolo potrebné predmetný úver považovať za bezúročný a bez poplatkov podľa § 4 ods. 3 uvedeného zákona. Pokiaľ došlo medzi účastníkmi neplatnej zmluvy k plneniu, nastupuje medzi nimi právny režim bezdôvodného obohatenia. Ak je zmluva neplatná, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal. Z vykonaného dokazovania súd zistil, že žalovanému bol poskytnutý úver vo výške 563,96 eur a doteraz žalobcovi vrátil sumu 679,71 eur, preto žalobu zamietol.

Súd o trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 146 ods. 2 prvá veta O.s.p. a konštatoval, že žalobca z procesného hľadiska zavinil zastavenie konania v časti 3,67 eur a vo zvyšku bol neúspešný, pričom žalovaný ako úspešný účastník si náhradu trov konania neuplatnil, preto súd rozhodol tak, že žalovanému náhradu trov konania nepriznal a žalobca nemá právo na ich náhradu.

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca, a to z dôvodu ust. § 205 ods. 2 písm. a/, d/ a f/ O.s.p.. V odvolaní uviedol, že dôvodom pre zamietnutie žaloby bol údajný rozpor výšky úrokovej sadzby dohodnutej v bode 59 Úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX, uzavretej so žalovaným dňa 24.11.2008 s dobrými mravmi. Výška úrokovej sadzby bola dohodnutá na 33,08 % ročne a žalobca mal za to, že uvedená úroková sadzba bola dohodnutá v súlade s v danom čase platnými právnymi predpismi, a preto súd nemohol vo svojom rozhodnutí posúdiť predmetnú úrokovú sadzbu ako rozpornú s dobrými mravmi, a to vzhľadom na to, že v zmysle § 2 písm. c/ zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom a účinnom ku dňu uzavretia úverovej zmluvy celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom sú všetky náklady vrátane úroku a poplatkov, ktoré sú spojené s poskytnutím spotrebiteľského úveru s výnimkou

- 1) sankcií, ktoré je spotrebiteľ povinný zaplatiť za nesplnenie záväzku uvedeného v zmluve o spotrebiteľskom úvere,
- 2) poplatkov, ktoré je spotrebiteľ povinný zaplatiť pri kúpe tovaru alebo služby okrem kúpnej ceny tovaru alebo kúpnej ceny služieb,
- 3) poplatkov za prevod peňažných prostriedkov a za udržiavanie účtu určeného na získanie platieb na úhradu spotrebiteľského úveru, platenia úroku a iných poplatkov s výnimkou prípadov, keď spotrebiteľ nemá možnosť výberu veriteľa a tieto poplatky sú neprimerane vysoké v porovnaní s obvyklými poplatkami za obdobné úvery. To sa nevzťahuje na poplatky za vyberanie takýchto úhrad alebo platieb bez ohľadu na to, či sa vykonávajú v hotovosti alebo inak,
- 4) členských príspevkov pre profesijné a záujmové združenia alebo skupiny,
- 5) poplatkov za poistenie alebo záruky okrem tých poplatkov, ktoré sú určené na zabezpečenie platby veriteľovi v prípade smrti, invalidity, choroby alebo nezamestnanosti spotrebiteľa v sume rovnakej alebo menšej, ako je celková výška spotrebiteľského úveru, úroku a poplatkov, ktoré musia byť určené veriteľom ako podmienka poskytnutia spotrebiteľského úveru.

Žalobca poukázal na skutočnosť, že celkové náklady spotrebiteľa sú vyznačené na prednej strane zmluvy v bode 62, a to vo výške 296,42 eur. Uvedené náklady si žalobca uplatnil titulom poskytnutého úveru vo výške 563,96 eur. V bode č. 59 úverovej zmluvy je uvedená ročná úroková sadzba 33,08 % a v bode č. 61 je uvedená priemerná hodnota RPMN 34,92 %. Žalobca poukázal na skutočnosť, že s účinnosťou od 1.1.2008 bolo do Zákona o spotrebiteľskom úvere včlenené ust. § 3 ods. 10, v zmysle ktorého odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru nesmie prevýšiť výšku ustanovenú nariadením vlády. V zmysle ust. § 1 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 238/2008 Z.z., ktorým sa ustanovuje výška, ktorú nesmie prevýšiť odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru „výška odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru, s výnimkou podľa ods. 2, nesmie prevýšiť sumu, ktorá zodpovedá dvojnásobku priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov pre príslušný typ spotrebiteľského úveru platnej ku dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere a zverejnenej podľa § 7a ods. 2 zákona, a súčasne nesmie prevýšiť sumu, ktorá zodpovedá štvornásobku hodnoty váženého priemeru priemerných hodnôt ročnej percentuálnej miery nákladov a priemernej úrokovej miery za všetky typy spotrebiteľských úverov platnej ku dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere a zverejnenej podľa § 7a ods. 2 zákona.“ V zmysle ust. § 7a ods. 1 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch veriteľ je povinný predkladať ministerstvu a Národnej banke Slovenska údaje o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch. Podľa ust. § 7a ods. 2 cit. zákona ministerstvo, Národná banka Slovenska a nimi určená osoba zverejňujú informácie z údajov podľa ods. 1. Podľa prehľadu maximálnej výšky odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru za 3. štvrtrok roku 2008, platný pre zmluvy o spotrebiteľskom úvere, uzatvorené od 16.11.2008 do 15.2.2009, t.j. prehľad platný v čase uzavretia zmluvy, podľa Nariadenia vlády SR č. 238/2008 Z.z. zverejneného na internetovej stránke Ministerstva financií SR, bola maximálna výška odplaty v percentách pre spotrebiteľské úvery vo výške do 50.000,- Sk so splatnosťou od 1 do 5 rokov stanovená vo výške 69,84 %. V zmysle Úverových podmienok výška úroku sa zistí ako rozdiel súčiny výšky mesačnej splátky zníženej o výšku poplatkov za vedenie úverového účtu a v prípade poistenia o výšku úhrady za poistenie a počtu splátok a výšky poskytnutého úveru. Podľa uvedeného výpočtu celkový úrok je možné vypočítať nasledovne:

Mesačná splátka 28,68 eur x počet splátok 30 mínus poskytnutý úver 563,96 eur = 296,42 eur, čo predstavuje celkové náklady uvedené v bode č. 62 úverovej zmluvy. Z uvedeného prehľadu vyplýva maximálne prípustná výška odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru 69,84 % a zároveň štvornásobok váženého priemeru priemerných hodnôt RPMN a priemernej úrokovej miery za všetky typy spotrebiteľských úverov je vo výške 78,24 %. Vzhľadom na skutočnosť, že sumu celkových nákladov spotrebiteľa tvorí v tomto prípade iba úrok za poskytnutie úveru, ktorý bol v danom prípade vo výške 296,44 eur, čo predstavuje 52,56 % zo sumy poskytnutého úveru ($296,44/563,96 \times 100\% = 52,56\%$), žalobca mal za to, že dohodnutá výška úrokovej sadzby a následná suma celkových nákladov

spotrebiteľa je primeraná, dokonca menej ako uvedených prípustných 69,84 % a žalobca si v konaní uplatnil úrok za poskytnutie úveru dôvodne a v súlade s príslušnými právnymi predpismi. V tejto súvislosti žalobca poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove z 10.12.2008 sp. zn. 3Co/67/2008, ako aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26.4.2012 sp. zn. 5Cdo/26/2011, v ktorej veci Najvyšší súd SR za odporujúcu dobrým mravom považoval výšku úrokov 48 % a 60 % ročne, keď táto 4-násobne a 5,5-násobne presahovala obvyklú úrokovú mieru. V prejednávanej veci dohodnutý úrok bol vo výške cca 2,2 násobku priemernej úrokovej miery obchodných bánk.

Žalobca takisto nesúhlasil, aby dohodnutá výška úrokov z úveru bola v rozpore s dobrými mravmi. Pokiaľ išlo o absenciu výšky, počtu a termínov splátok istiny úrokov a iných poplatkov, žalobca poukázal na úverovú zmluvu, ktorej neoddeliteľnou súčasťou boli Úverové zmluvné podmienky a podľa týchto klient je povinný riadne a včas splácať poskytnutý úver, a to v pravidelných mesačných splátkach, ktorých počet, výška a termín splatnosti sú určené v úverovej zmluve, pričom v jednotlivých splátkach je zahrnutá príslušná časť úverovej istiny, poplatok za vedenie úverového účtu, úroky, ktoré klient podľa úverovej zmluvy a Úverových podmienok je povinný platiť a prípadne úhrada za poistenie. Žalobca nesúhlasil s konštatovaním súdu prvého stupňa, že zmluva neobsahovala základné obsahové náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, na základe čoho bol urobený záver, že poskytnutý úver je bezúročný a bez poplatkov. Žalobca mal za to, že uzavretá úverová zmluva obsahuje vyžadované náležitosti a to s poukazom na ust. § 4 ods. 2 písm. i/ Zákona o spotrebiteľských úveroch. Súčasne si žalobca uplatnil trovy odvolacieho konania.

Žalovaný sa na odvolanie žalobcu nevyjadril.

Odvolací súd podľa § 212 ods. 1 O.s.p. prejednal vec v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáhal jej preskúmania a dospel k záveru, že jeho odvolanie je dôvodné.

Súd prvého stupňa vec správne posúdil pokiaľ ide o existenciu úverovej zmluvy uzavretej medzi žalobcom a žalovaným dňa 24.11.2008. Pri právnom posúdení však nezohľadnil platné právne predpisy, ktoré žalobca uvádza v odvolaní, najmä Nariadenie vlády 238/2008 Z.z., ktorým sa ustanovuje výška, ktorú nesmie prevýšiť odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru z 11.6.2008, ktoré nadobudlo účinnosť 1.7.2008 a bolo účinné do 10.6.2010. Toto Nariadenie vlády bolo potrebné vziať do úvahy z hľadiska výšky odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru. Súd prvého stupňa tak neurobil, a preto neposúdil vec v súlade so zákonom. Nezistil maximálnu výšku odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru v zmysle uvedeného Nariadenia vlády. Z toho pohľadu odvolaciemu súdu nezostávalo nič iné, len podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. rozsudok súdu prvého stupňa v jeho zamietavej časti a vo výroku o trovách zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

Úlohou súdu prvého stupňa v ďalšom sa bude vyporiadať so všetkými námietkami uvedenými žalobcom v jeho odvolaní. V tomto smere vykonať dokazovanie a potom vo veci rozhodnúť. Súčasne súd prvého stupňa rozhodne aj o trovách odvolacieho konania v zmysle § 224 ods. 3 O.s.p..

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.